

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

8^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 7^η Φεβρουαρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Χρήστος Σώκος Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή – Εισηγήτρια και Ιωάννης Κίτσος, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 31-12-2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 1409/31-12-2018 της εταιρείας με την επωνυμία «...», με έδρα στο..., οδός ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ..., που εδρεύει στη ..., οδός ... και ..., και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής η αναθέτουσα αρχή).

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά *«Να ακυρωθεί η υπ' αριθ. 1560/2018 απόφαση ...με την οποία ανακηρύχθηκε προσωρινή ανάδοχος της υπηρεσίας «Καθαρισμοί χείμαρρων Περιφερειακής Ενότητας ...- (Β' Φάση)», η εταιρία «...». Να κριθεί μη νόμιμη η συμμετοχή στον εν λόγω διαγωνισμό των εταιριών «...» και «...». Να ανακηρυχθεί η εταιρία μας προσωρινή ανάδοχος της ως άνω σύμβασης υπηρεσίας.»*

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ποσού 906,49 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., εκτύπωση από την επίσημη ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του ΥΠΟΙΚ με τα στοιχεία του παραβόλου και την ένδειξη *«ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»* και το από 31-12-2018 αποδεικτικό πληρωμής του στην Άλφα Τράπεζα Πίστewς).

2. Επειδή διακηρύχθηκε από την αναθέτουσα αρχή *Ανοιχτός Διαγωνισμός μέσω του Ε.Δ.Η.ΔΗ.Σ, για την επιλογή αναδόχου για τη σύμβαση*

Αριθμός απόφασης: 219/2019

Παροχής Υπηρεσίας: ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ...-(Β' ΦΑΣΗ) CPV 45246410-0, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής, εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ποσού 181.296,40 € χωρίς ΦΠΑ (άρθ. 1.3 της διακήρυξης).

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης αναρτήθηκε την 11-9-2019 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με Α.Δ.Α.Μ...., καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου ο διαγωνισμός έλαβε το συστημικό αριθμό....

4. Επειδή ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016.

5. Επειδή στον διαγωνισμό συμμετείχαν η προσφεύγουσα, η ... και η ..., με τις προσφορές τους υπ' αριθ. 11485, 110783 και 112955 αντίστοιχα.

6. Επειδή η Γνωμοδοτική Επιτροπή Διαγωνισμών της Π.Ε. ... συνεδρίασε την 25-10-2018 και εξέδωσε το με αριθ. 23/2018 Πρακτικό, σύμφωνα με το οποίο «...Η Επιτροπή παρέλαβε από την Δ/ση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας ..., ένα (1) σφραγισμένο φάκελο, που κατέθεσε εμπρόθεσμα ο οικονομικός φορέας.

Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
1	...

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία με την παρουσία όλων των μελών (3/3) της Επιτροπής, άρχισε η ηλεκτρονική αποσφράγιση των φακέλων των δικαιολογητικών συμμετοχής.... Η Επιτροπή έλεγξε τα δικαιολογητικά σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα. **ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ**

Α) Το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του Ν. 4412/2016, **ΨΗΦΙΑΚΑ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ**. **Β) Εγγύηση Συμμετοχής**, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης. στη συνέχεια επικοινωνήσε με τους εκδότες που αναγράφονται στις υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές και διαπίστωσε την

Αριθμός απόφασης: 219/2019

εγκυρότητά τους. Κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής τους, όλοι οι διαγωνιζόμενοι έγιναν δεκτοί...»

7. Επειδή με την υπ' αριθμ. 1302/2018 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, εγκρίθηκε το παραπάνω με αριθ. 23/2018 Πρακτικό, και κρίθηκε αποδεκτή η συμμετοχή όλων των διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας ήτοι στο άνοιγμα και την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών. Η απόφαση 1302/2018 με ενσωματωμένο το Πρακτικό με αριθ. 23/2018 κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς την 15-11-2018, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή η Γνωμοδοτική Επιτροπή Διαγωνισμών της Π.Ε. ... συνεδρίασε την 10-12-2018 και εξέδωσε το με αριθ. 31/2018 Πρακτικό, σύμφωνα με το οποίο «...Αφού διαπιστώθηκε απαρτία με την παρουσία όλων των μελών (3/3) της Επιτροπής, πραγματοποιήθηκε η ηλεκτρονική αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών του ...διαγωνισμού.... Η Επιτροπή τύπωσε την οικονομική προσφορά, την μονόγραψε και προχώρησε στον έλεγχο της συντάσσοντας τον παρακάτω πίνακα από τον οποίο προκύπτει ο προσωρινός ανάδοχος.

<i>Προμηθευτής</i>	<i>.....</i>	<i>.....</i>	<i>.....</i>	<i>προσωρινός ανάδοχος.</i>
		<i>Σύνολο Προσφοράς για Διαγωνισμό €</i>		
...		<i>64.999,00</i>		...
...		<i>67.079,67</i>		-----
...		<i>163.166,76</i>		-----

..... **ΓΝΩΜΟΔΟΤΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ** Την έγκριση του παραπάνω πίνακα από τον οποίο προκύπτει ο προσωρινός ανάδοχος του ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού...»

9. Επειδή με την υπ' αριθμ. 1560/2018 προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, εγκρίθηκε το παραπάνω με αριθ. 31/2018 Πρακτικό, και

Αριθμός απόφασης: 219/2019

η «...ανάδειξη του οικονομικού φορέα “...” ως προσωρινού αναδόχου ... με συνολικό προσφερόμενο ποσό 64.999,00 €...» Η προσβαλλόμενη απόφαση 1560/2018 με ενσωματωμένο το Πρακτικό με αριθ. 31/2018 κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς την 24-12-2018 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

10. Επειδή κατά της ως άνω απόφασης με αριθ. 1560/2018 (απόσπασμα Πρακτικού Νο 49 της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής), ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή, νόμιμα και εμπρόθεσμα την 31-12-2018, με κατάθεση μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

11. Επειδή την 3-1-2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στον έτερος διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, την 10-1-2019, με ηλεκτρονικό μήνυμα απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 365 παρ. 1 περ. (β) του ν. 4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. (β) του ΠΔ 39/2017.

13. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 8ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, και κατόπιν της με αριθ. 5/2019 Πράξης του Προέδρου του 8^{ου} Κλιμακίου «περί ορισμού ημερομηνίας εξέτασης προδικαστικής προσφυγής και εισηγητή-κλήση αναθέτουσας αρχής προ χορήγησης προσωρινών μέτρων».

14. Επειδή με τον μόνο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη τις αρχές της τυπικότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, τον όρο 2.4.2.5 και 3.1.2 της διακήρυξης, ισχυρίζεται ότι

Αριθμός απόφασης: 219/2019

εσφαλμένα και κατά παράβαση της διακήρυξης, έγιναν δεκτές οι προσφορές των συνδιαγωνιζομένων οικονομικών φορέων και αναδείχτηκε προσωρινός ανάδοχος η εταιρεία ... διότι : « .. καμία από τις ανωτέρω ανταγωνίστριές μας εταιρίες δεν υπέβαλε σε έντυπη μορφή στην Αναθέτουσα Αρχή οποιοδήποτε στοιχείο της προσφοράς της. Αντίθετα, η εταιρία μας ήταν η μόνη από τους διαγωνιζομένους, η οποία υπέβαλε εμπρόθεσμα σε έντυπη) μορφή στην Αναθέτουσα Αρχή τα στοιχεία της προσφοράς της. Όλα τα ανωτέρω προκύπτουν αναμφισβήτητα από το υπ' αριθ. 23/25-10-2018 πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, όπου αναφέρεται ότι «Η Επιτροπή παρέλαβε από τη Δ/ση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας ... ένα (1) σφραγισμένο φάκελο, που κατέθεσε εμπρόθεσμα ο οικονομικός φορέας ...»..... 2) Από το περιεχόμενο του υπ' αριθ. 23/25-10-2018 πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού προκύπτει με κάθε βεβαιότητα ότι η μη υποβολή από τους ανταγωνιστές μας οικονομικούς Φορείς «...» και «...» στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, των στοιχείων της ηλεκτρονικής προσφοράς τους, τα οποία είχαν την υποχρέωση να προσκομίσουν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον όρο 2.4.2.5 της διακήρυξης του διαγωνισμού, έγινε αντιληπτά τόσο από την ίδια την Επιτροπή Διαγωνισμού όσο και από την Αναθέτουσα Αρχή .... Παρά ταύτα, ουδεμία αιτιολογία περιέλαβαν για το λόγο της αποδοχής των προσφορών των οικονομικών φορέων ..., μολονότι ... είχαν παραλείψει κατά σαφή παράβαση του όρου 2.4.5.2 της διακήρυξης του διαγωνισμού να προσκομίσουν και υποβάλουν στην αναθέτουσα αρχή εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των στοιχείων και δικαιολογητικών συμμετοχής τους στο διαγωνισμό, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς σε πρωτότυπη μορφή και τούτο παρά το γεγονός ότι η προσκόμιση του σφραγισμένου αυτού φακέλου χαρακτηρίζεται από τον ως άνω όρο της διακήρυξης ως υποχρεωτική..... Επειδή από τον όρο 3.1.2 της διακήρυξης του διαγωνισμού, στον οποίο ορίζεται ότι .....προκύπτει ότι νομίμως προσβάλλουμε την υπ' αριθ. 1560/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας..., με την οποία ανακηρύχθηκε προσωρινή ανάδοχος της υπηρεσίας «Καθαρισμοί χειμάρρων Περιφερειακής Ενότητας ... - (Β' Φάση)»

Αριθμός απόφασης: 219/2019

η εταιρία «...», ως τη μόνη εκτελεστή (και συνεπώς προσβλητή) πράξη που εκδόθηκε στο πλαίσιο του επίμαχου διαγωνισμού ....»

15. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στο Πρακτικό 1/2019 της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Διαγωνισμών της Π.Ε. ... με τις απόψεις επί της προσφυγής, αναφέρει ότι «...το σύνολο των απαιτούμενων από το διαγωνισμό στοιχείων και δικαιολογητικών που καταθέσαν ηλεκτρονικά οι οικονομικοί φορείς που συμμετείχαν στο διαγωνισμό «Καθαρισμοί χειμάρρων Περιφερειακής Ενότητας ...- Β Φάση», φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, συνεπώς δεν απαιτείται η προσκόμιση των εν λόγω στοιχείων και δικαιολογητικών σε έντυπη μορφή όπως σαφέστατα αναφέρεται στην 2.4.2.5 παράγραφο της υπ. Αριθμ. ... Διακήρυξης « δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπονται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων».

16. Επειδή στο άρθρο 367 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, ... και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της, η οποία εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής. 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια[...]. Επομένως, η υπό εξέταση προσφυγή απαραδέκτως αιτείται να κριθεί μη νόμιμη η συμμετοχή στον διαγωνισμό των συνδιαγωνιζομένων οικονομικών φορέων, και την ανακήρυξή της ως προσωρινής αναδόχου, καθόσον σε κάθε περίπτωση εκφεύγει της κανονιστικής αρμοδιότητας της ΑΕΠΠ, τόσο να τάξει στην αναθέτουσα αρχή την απόρριψη προσφοράς, την ανακήρυξη συγκεκριμένου διαγωνιζόμενου ως προσωρινού αναδόχου, ή/και την τροποποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης. Ειδικότερα, παρότι λόγω της φύσης της προδικαστικής προσφυγής που εντάσσεται στο πλαίσιο των ενδικοφανών προσφυγών, θα ήταν δυνατή η κατ' ουσίαν επανεξέταση της υπόθεσης, δηλαδή η νέα έρευνα

Αριθμός απόφασης: 219/2019

και η διαφορετική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών (ΣτΕ 2971/1989), όμως η ΑΕΠΠ, ειδικά σύμφωνα με τον νόμο ως άνω, διαθέτει μόνο ακυρωτική εξουσία και αρμοδιότητα, σε αντίθεση με τον γενικό κανόνα των προδικαστικών προσφυγών όπου το αρμόδιο όργανο προς το οποίο ασκείται μπορεί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την πράξη ή να την τροποποιήσει για λόγους ουσίας (Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Τόμος 1, 15η Έκδοση 2017, σελ. 229). Έχει δε ad hoc κριθεί (ΣτΕ ΕΑ 54/2018) ότι η ΑΕΠΠ δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, ούτε να προβεί η ίδια στην οφειλόμενη ενέργεια, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής [βλ. όμως και αντίθετη άποψη σε Ι. Κίτσο, «Έννομη Προστασία κατά τη Σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων μετά τον Ν. 4412/2016 (ΒΙΒΛΙΟ IV – άρθρα 345επ.)», σε: Υποδείγματα Διοικητικού Δικαίου (επιμ.: Χ. Χρυσανθάκης), Γενικό Μέρος – Ειδικά Θέματα, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη 2017, σελ. 235-263]. Συνεπώς τα παραπάνω αιτήματα της Προσφεύγουσας, που κατατείνουν στην μεταρρύθμιση της προσβαλλόμενης απόφασης ασκούνται απαραδέκτως, και τούτο διότι η ΑΕΠΠ είναι αρμόδια μόνο για την ολική ή μερική ακύρωση αυτής, η οποία δεν εξικνείται έως την τροποποίησή της.

17. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. ....Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ...».

18. Επειδή, στο άρθρο 22 του ν. 4412/2016 «Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες (άρθρο 22 παράγραφοι 1- 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι : «1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 36, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του

Αριθμός απόφασης: 219/2019

παρόντος άρθρου, των άρθρων 36 και 37 και του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α'....»

19. Επειδή, στο άρθρο 36 του ν. 4412/2016 «Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ» ορίζεται ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ....»

20. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : ... β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία, τη διεύθυνση και τον τρόπο υποβολής τους, ...ε) ....τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 ....ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς. ...».

21. Επειδή, στο άρθρο 71 του ν. 4412/2016 «Γενικές αρχές (άρθρο 56 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι : « Οι συμβάσεις ανατίθενται .... εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης...»

22. Επειδή, στο άρθρο 79 του ν. 4412/2016 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) » ορίζεται ότι : «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν

Αριθμός απόφασης: 219/2019

να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί ... γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί ... Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. ...2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων ... οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 ...4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. ..»

23. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 « 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση προσφορά : α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της, σύμφωνα με το άρθρο 102...»

24. Επειδή, στο άρθρο 92 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής» προβλέπεται ότι «...2. Στην ανοικτή διαδικασία οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα

Αριθμός απόφασης: 219/2019

ακόλουθα: α) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 93, ...6. Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 36 όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται σε (υπο)φακέλους (κατηγορία επισυναπτόμενων αρχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα), σύμφωνα με τα οριζόμενα στις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 36.»

25. Επειδή, στο άρθρο 93 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» προβλέπεται ότι «Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει:... β) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων: αα) υπεύθυνη δήλωση κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 79, ββ) εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72...»

26. Επειδή, στο άρθρο 93 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ..» προβλέπεται ότι «1. Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, πρέπει να υποβάλλουν, επί αποδείξει, προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. 2. Οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή με οποιοδήποτε από τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του παρόντος μέσα. .... »

27. Επειδή, στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών... στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών» προβλέπεται ότι «...2. Τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία..., όταν οι εν λόγω διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής: α) Αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς, ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής στην ανοικτή διαδικασία, καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς, εφόσον προβλέπεται η υποβολή της στα έγγραφα της σύμβασης, ...β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, ...γ) Οι κατά τα ανωτέρω σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την

Αριθμός απόφασης: 219/2019

ειδική πρόσκληση και ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών. .... 4. Τα αποτελέσματα κάθε σταδίου επικυρώνονται με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες ή στους συμμετέχοντες. ...Για τις συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής ανεξαρτήτως ποσού και ανεξαρτήτως διαδικασίας, εκδίδεται μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα: α) όλων των σταδίων της παραγράφου 2 στην περίπτωση ανοικτής διαδικασίας ...Κατά των ανωτέρω αποφάσεων χωρεί ...η, σύμφωνα με το άρθρο 360, προδικαστική προσφυγή για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, προ ΦΠΑ..... 6. Τα παραπάνω οριζόμενα στις παραγράφου 1 έως 3 προσαρμόζονται για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 36, με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 36.»

28. Επειδή στο άρθ. 346 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Προστασία κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων» ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει ....ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ....» Ομοίως στο άρθ. 360 με τον τίτλο «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής. ...»

Αριθμός απόφασης: 219/2019

Ωσαύτως στο άρθ. 3 του ΠΔ 39/2017 με τον τίτλο «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» προβλέπεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου 4412/2016 και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπομένων στον Τίτλο 3 του ανωτέρω νόμου ενδίκων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής (άρθρο 360 παρ. 1 ν. 4412/2016).»

29. Επειδή στο άρθ. 361 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Προθεσμία άσκησης της προσφυγής» ορίζεται ότι « 1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: (α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ...» Ομοίως στο άρθ. 4 του ΠΔ 39/2017 με τον τίτλο «Προθεσμία άσκησης προσφυγής» προβλέπεται ότι «1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή με τηλεομοιοτυπία (άρθρο 361 παρ. 1 περ. α' ν. 4412/2016)...»

30. Επειδή στο άρθ. 1 του ν. 4250/2014 προβλέπεται ότι « 2.α. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα Δικαστήρια όλων των βαθμών, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, καθώς και στα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. β. Δεν υφίσταται πλέον η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, με την επιφύλαξη της περίπτωσης δ και των εγγράφων που προσκομίζονται για δικαστική χρήση,

Αριθμός απόφασης: 219/2019

που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α ή επικυρωμένων αντιγράφων των εγγράφων αυτών από τους ενδιαφερόμενους για το σύνολο των συναλλαγών τους με τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α. Αντί πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α, ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους. Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α. Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.»

31. Επειδή στον όρο 1.5 με τον τίτλο «**Προθεσμία παραλαβής προσφορών και διενέργεια διαγωνισμού**» της Διακήρυξης, προβλέπεται ότι « Η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι η 08/10/2018 και ώρα 15:00 μ.μ.17 Η διαδικασία θα διενεργηθεί με χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr , την 12/09/2018, ημέρα Τετάρτη.» Περαιτέρω, στον όρο 2.1.2 «**Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης**» ορίζεται ότι «Όλες οι επικοινωνίες σε σχέση με τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται με τη χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), ...» Ακολούθως, στον όρο 2.4.2 με τον τίτλο «**Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών**» προβλέπεται ότι « **2.4.2.1.** Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη... **2.4.2.3.** Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά

περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά...

2.4.2.4. Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος... **2.4.2.5.** Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους

ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής.... Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά την διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν σε έντυπη μορφή και σε εύλογη προθεσμία όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά και στοιχεία που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. **2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»** **2.4.3.1** Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) Το

τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/201695, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.1. της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΤΕΥΔ το οποίο έχει αναρτηθεί, και σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου doc, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης. β) εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 της παρούσας διακήρυξης....

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, όπως ορίζεται κατωτέρω και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα 4 της διακήρυξης και έχει αναρτηθεί στο Portal του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ με μορφή pdf...

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) ...»

Ακολούθως στον όρο 3 με τον τίτλο «**ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**» ορίζεται ότι «**3.1 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών 3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών** Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής (Επιτροπή Διαγωνισμού), προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια: □ Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» την 12/10/2018 και ώρα 10:00 π.μ. □ Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή... **3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών** ..... β)

Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση

μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη.... δ) Το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τις τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη... **Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και «Οικονομική Προσφορά»), η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.4 της παρούσας.....**

3.4 Προδικαστικές Προσφυγές ... Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: (α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ...»

32. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

Αριθμός απόφασης: 219/2019

33. Επειδή σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000) Ως εκ τούτου, προσφορές που δεν πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, ακόμη και στις περιπτώσεις που η διακήρυξη δεν αναφέρει ρητά (κατά μείζονα δε λόγο, όταν ορίζει) ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑΣΤΕ 79/ 2009, πρβλ. ΕΑΣΤΕ 26/2007 κ.ά.). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και την κρίση επί των προδιαγραφών και προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construcrction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54), καθώς οι προσφορές τους θα αξιολογηθούν στα επόμενα στάδια επί τη βάση των όσων δήλωσαν, προσκόμισαν και εν τέλει ίσχυαν κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ήτοι αυτόν της ολοκλήρωσης χρόνου υποβολής προσφορών).

34. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

35. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να

Αριθμός απόφασης: 219/2019

τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

36. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και C-599/10, *SAG ELV Slovenko* κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27)

37. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι

Αριθμός απόφασης: 219/2019

οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

38. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή στρέφεται κατά της απόφασης με αριθ. 1560/17-12-2018 της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, με την οποία εγκρίθηκε το με αριθ. 31/10-12-2018 Πρακτικό της Γνωμοδοτικής Επιτροπής, αποφασίστηκε η αποδοχή των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων και αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η .... Συνεπώς, είναι अपαραδέκτοι όλοι οι ισχυρισμοί και οι αιτιάσεις της προσφυγής, στον βαθμό που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, και μάλιστα σε φερόμενη πλημμέλεια της αναθέτουσας αρχής κατά την αποδοχή των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών των δύο συνδιαγωνιζομένων οικονομικών φορέων, οι οποίοι δεν είχαν προσκομίσει –πλημμελώς κατά την προσφυγή- σε έντυπη μορφή τα στοιχεία της προσφοράς τους κατά το στάδιο εκείνο της διαδικασίας. Το επίμαχο τούτο θέμα εξετάστηκε, όπως αναφέρει και η προσφεύγουσα, με το υπ' αριθ. 23/25-10-2018 Πρακτικό της Γνωμοδοτικής Επιτροπής (σκέψη 6), εφ' ού εξεδόθη η με αριθ. 1302/31-10-2018 προγενέστερη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής (σκέψη 6), της οποίας δεν ζητείται η ακύρωση. Επομένως, απαραδέκτως και αλυσιτελώς ασκήθηκε η υπό εξέταση προσφυγή, δεδομένου ότι ακόμη και αν γίνει δεκτό το αίτημα αυτής, και ακόμη και αν ακυρωθεί η με αριθ. 1560/17-12-2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής η οποία αφορά στις οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων και στην ανάδειξη προσωρινού αναδόχου, όμως παραμένει σε ισχύ η με αριθ. 1302/31-10-2018 απόφαση με την οποία έγιναν αποδεκτά τα όλα τα δικαιολογητικά συμμετοχής όλες οι τεχνικές προσφορές. Ειδικότερα μάλιστα, δεν θα ήταν δυνατόν ούτε να γίνει αποδεκτό ότι η παρούσα προσφυγή εμπρόθεσμα και παραδεκτά στρέφεται κατά της απόφασης με αριθ. 1302/31-10-2018, παρότι ανεγράφη στο αιτητικό της ότι ζητείται η ακύρωση μόνο της απόφασης 1560/17-12-2018. Και τούτο διότι η απόφαση 1302/31-10-2018, στο μέτρο που με την προσφυγή αμφισβητείται η νομιμότητά της, κοινοποιήθηκε -με ενσωματωμένο το επίσης αμφισβητούμενο Πρακτικό 23/25-10-2018- στην προσφεύγουσα μέσω της *επικοινωνίας* του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού την 15-11-2018 (σκέψη 7). Συνεπώς,

Αριθμός απόφασης: 219/2019

σύμφωνα με τον νόμο (σκέψεις 28 και 29) η 10ήμερη αποκλειστική προθεσμία για την τυχόν άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης 1302/31-10-2018, περατώθηκε την 25-11-2018 (και ορθότερα την 26-11-2018, λόγω λήξης της νόμιμης προθεσμίας κατά ημέρα Κυριακή), ενώ η υπό κρίση προσφυγή ασκήθηκε την 31-12-2018 (σκέψη 10). Συναφώς είναι απορριπτέος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι επειδή στον όρο 3.1.2 της διακήρυξης (σκέψη 31) προβλέπεται ότι η αναθέτουσα αρχή εκδίδει μία απόφαση με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των σταδίων του διαγωνισμού, εφ' ής χωρεί προδικαστική προσφυγή, συνεπώς η μόνη εκτελεστή και προσβλητή πράξη είναι η απόφαση με αριθ. 1560/17-12-2018. Και τούτο διότι εν προκειμένω, και ανεξαρτήτως του όρου 3.1.2 της διακήρυξης, μάλιστα δε και ανεξαρτήτως του άρθ. 100 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (σκέψη 27), η αναθέτουσα αρχή εξέδωσε εν τέλει δύο διακριτές και ανεξάρτητες εκτελεστές και προσβλητές πράξεις ήτοι την 1302/31-10-2018 και την 1560/17-12-2018 (βλ. ανωτέρω και σκέψεις 6, 7, 8, 9), κάθε μία σαφώς και ρητώς για κάθε ένα από τα δύο στάδια του διαγωνισμού. Όμως η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε επικαίρως, εμπροθέσμως και παραδεκτώς ούτε i) Την ισχύ εγκυρότητα νομιμότητα βασιμότητα και εκτελεστότητα της απόφασης με αριθ. 1302/31-10-2018, ως τυχόν αντικείμενης στον νόμο και την διακήρυξη, τα οποία προβλέπουν την έκδοση μιας μόνης απόφασης επί όλων των σταδίων της διαδικασίας, ενώ εν προκειμένω καταφανώς η επίμαχη απόφαση κρίνει μόνον επί του πρώτου σταδίου της διαδικασίας, ούτε ii) Την νομιμότητα και βασιμότητα αυτής καθ' εαυτής της απόφασης με αριθ. 1302/31-10-2018, την οποία όμως εν προκειμένω εκπροθέσμως και ανεπικαίρως αμφισβητεί με την υπό εξέταση προσφυγή. Συνεπώς η απόφαση με αριθ. 1302/31-10-2018, η οποία έκρινε αποδεκτούς όλους τους υποβληθέντες φακέλους δικαιολογητικών και όλες τις τεχνικές προσφορές, παρότι τα έντυπα στοιχεία αυτών δεν προσκομίστηκαν μέχρι το αργότερο την 11-10-2018, ήτοι εντός 3ημέρου από την υποβολή των προσφορών (άρθ. 1.5 και 2.4.2.5 της διακήρυξης σκέψη 31), παραμένει σε ισχύ με το τεκμήριο της νομιμότητας, και έχει ήδη παρέλθει από της 26-11-2018, ως άνω η αποκλειστική προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής για την ακύρωση αυτής. Περαιτέρω, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ότι εφόσον ο όρος

Αριθμός απόφασης: 219/2019

3.4 της διακήρυξης προβλέπει την έκδοση μιας απόφασης επί του διαγωνισμού, η οποία μία απόφαση προσβάλλεται με προδικαστική προσφυγή, επομένως η μόνη εκτελεστή και προσβλητή ενώπιον της ΑΕΠΠ απόφαση είναι η απόφαση 1560/17-12-2018. Δεν μπορεί ίδια παραδεκτά και βάσιμα να υποστηριχτεί ότι, εν όψει του παραπάνω όρου της διακήρυξης, δια της προσβολής της απόφασης επί του τελευταίου σταδίου του διαγωνισμού συμπροσβάλλονται και όλα τα στάδια αυτού, ανεξαρτήτως της έκδοσης της εκτελεστής προγενέστερης απόφασης 1302/31-10-2018 επί του προγενέστερου σταδίου του διαγωνισμού. Και τούτο ίδια επειδή με τη διακήρυξη δεν μπορεί να γίνεται επιλογή δικονομικού καθεστώτος επιλύσεως της επίδικης διαφοράς διαφορετικού από το νόμιμο (ΕΑ 1012, 699/2009, 381/2008, 1130/2007). Μάλιστα έχει παγίως κριθεί ότι με τη διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού τίθεται το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το διαγωνισμό, όχι όμως και το δικονομικό πλαίσιο επίλυσης των αναφυόμενων κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού διαφορών (ΕΑ 998/2007, 1213, 1062, 571/2006). Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να ισχύσει εν προκειμένω το άρθ. 3.4 της διακήρυξης περί άσκησης μιας προδικαστικής προσφυγής κατά μόνο μιας απόφασης της αναθέτουσας αρχής, και δη εκείνης επί του τελευταίου σταδίου του διαγωνισμού ήτοι της 1560/2018, ενώ όμως προηγουμένως είχε εκδοθεί και η ως άνω προγενέστερη εκτελεστή απόφαση 1302/2018, διότι τούτο αντίκειται και μάλιστα ευθέως περιορίζει το εύρος της προδικαστικής προστασίας που παρέχεται με τα άρθ. 346 και 360 του ν. 4412/2016, τα οποία προβλέπουν δικαίωμα άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά κάθε μιάς εκτελεστής απόφασης της αναθέτουσας αρχής. Και τούτο διότι, βάσει και της παγίας νομολογίας, με τη διακήρυξη δεν μπορεί να γίνεται επιλογή δικονομικού καθεστώτος επιλύσεως της επίδικης διαφοράς διαφορετικού από το νόμιμο (βλ. νομολογία ως ανωτέρω και ΕΑ ΣΤΕ 1012, 699/2009, 381/2008, 189/2006, 566, 255/2005), δηλαδή, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η διακήρυξη προβλέπει διαφορετική διαδικασία επίλυσης των διαφορών από αυτή την οποία ορίζει ο νόμος, εξακολουθεί να ισχύει το νόμιμο δικονομικό πλαίσιο στο οποίο εμπίπτει ο διαγωνισμός, δίχως να λαμβάνεται υπόψιν οιοσδήποτε αντίθετος όρος της διακήρυξης. Επομένως, προκύπτει ότι τόσο η προσφεύγουσα, όσο και κάθε θιγόμενος από εκτελεστή

Αριθμός απόφασης: 219/2019

απόφαση που –σε κάθε περίπτωση- εξέδωσε η αναθέτουσα αρχή, δεν δεσμεύεται από τον ως άνω όρο 3.4 της διακήρυξης, αλλά συνεχίζει να δικαιούται, αλλά και να υποχρεούται να ασκήσει κατ' αυτής τυχόν προδικαστική του προσφυγή, ως η άσκηση αυτής προβλέπεται στα άρθ. 346 και 360 του ν. 4421/2016. Συνεπώς, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω η προσφυγή αλυσιτελώς μεν στρέφεται κατά της απόφασης με αριθ. 1560/2018 επί των οικονομικών προσφορών, και απαραδέκτως δε στρέφεται εμμέσως κατά της προγενέστερης απόφασης αριθ. 1302/31-10-2018 της αναθέτουσας αρχής, επί των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών, δεδομένου ότι αυτή είναι εκτελεστή πράξη που αφορά σε προγενέστερο στάδιο του διαγωνισμού. Επομένως, η απόφαση 1320/2018 προσβάλλεται απαραδέκτως όχι μόνο λόγω ανεπικαίρου προσβολής με την προσφυγή προγενέστερου σταδίου του διαγωνισμού (βλ. από την παγία νομολογία την ΣΤΕ 17/2018, 339/2010, 1236/2008, 605/2008, ΔΕφΑθ 100, 426/2015,), αλλά και λόγω εκπροθέσμου προσβολής διότι η υπό εξέταση προσφυγή ασκήθηκε την 31-12-2018 ενώ η οικεία αποκλειστική προθεσμία προσβολής της απόφασης 1302/31-10-2018 είχε παρέλθει την 26-11-2018, ως ανωτέρω εκτενώς αναφέρεται.

39. Επειδή, και ανεξαρτήτως της σκέψης 38, η υπό εξέταση προσφυγή είναι αόριστη και περαιτέρω αβάσιμη τόσο κατά το μέτρο που με αυτήν επιδιώκεται εμμέσως μεν η ακύρωση της απόφασης με αριθ. 1302/31-10-2018, όσο και ρητώς δε η ακύρωση της με αριθ. 1560/17-12-2018 απόφασης. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, κατ' επίκληση του άρθ. 2.4.2.5 της διακήρυξης, προσβάλει μεν τις προσφορές των δύο συνδιαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων, διότι πλημμελώς κατ' αυτήν δεν προσκομίστηκαν σε έντυπη μορφή και εντός 3ημέρου από την ηλεκτρονική υποβολή «τα στοιχεία» των προσφορών τους, αλλά όμως αορίστως δεν διακρίνει ουδέ εξειδικεύει ουδέ προκύπτει από την προσφυγή ποια ακριβώς είναι εκείνα τα επίμαχα «στοιχεία», ποιού συγκεκριμένου φακέλου της προσφοράς –μεταξύ των φακέλων των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς- τα οποία όφειλαν να προσκομιστούν σε έντυπη μορφή. Ωστόσο η διάκριση αυτή είναι ουσιώδης σε σχέση με το οριστέο περιεχόμενο της υπό εξέταση προσφυγής δεδομένου ότι σύμφωνα με τον όρο 2.4.2.5 της

Αριθμός απόφασης: 219/2019

διακήρυξης -τον οποίο επικαλείται η προσφεύγουσα και στην φερόμενη παράβαση του οποίου στηρίζει το αίτημα ακύρωσης της προσβαλλόμενης απόφασης- δεν απαιτείται η προσκόμιση σε έντυπη μορφή παντός συλλήβδην στοιχείου και δικαιολογητικού της ηλεκτρονικής προσφοράς. Τουναντίον ρητώς και σαφώς απαιτείται η προσκόμιση σε έντυπη μορφή μόνον των στοιχείων *«...τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων»* (σκέψη 31). Ανεξαρτήτως όμως της αοριστίας της υπό κρίση προσφυγής, όπως προκύπτει από τα έγγραφα της διαδικασίας, όπως είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού άπαντα τα στοιχεία των προσφορών τόσο της προσωρινής αναδόχου όσο και των λοιπών οικονομικών φορέων είναι στοιχεία που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, και συνεπώς δεν συνέτρεχε υποχρέωση προσκόμισής τους σε έντυπη μορφή εντός 3ημέρου από της ηλεκτρονικής υποβολής τους, σύμφωνα με τον ρητό και σαφή όρο 2.4.5 της διακήρυξης, όπως ορθά και βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις επί της προσφυγής (σκέψη 15). Ειδικότερα, σύμφωνα με τους όρους 2.4.2.1, 2.4.2.3, 2.4.2.4, 2.4.2.5, 2.4.3. και 2.4.4 της διακήρυξης: Α) Η προσωρινή ανάδοχος υπέβαλε ηλεκτρονικά i) Το ΤΕΥΔ της ii) το έντυπο της τεχνικής προσφοράς της, iii) το έντυπο της οικονομικής προσφοράς της άπαντα συμπληρωμένα και με την ένδειξη *«ψηφιακά υπογεγραμμένο ... Διευθύνων Σύμβουλος Α. ...»*, και iv) την με αριθ. e-28566/5-10-2018 ηλεκτρονική εγγυητική επιστολή συμμετοχής του ΤΜΕΔΕ με την ένδειξη *«digitally signed by Letters of Guarantee (ψηφιακά υπογεγραμμένη από Εγγυητικές Επιστολές. Η παρούσα αποτελεί αριθμημένη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, εκδοθείσα μέσω ηλεκτρονικής υπηρεσίας με επ' αυτής θέση του ακόλουθου μοναδικού QR code, δυνάμει της υπ' αριθμόν 229/2017 απόφασης της Δ.Ε. του Ν.Π.Ι.Δ*

Αριθμός απόφασης: 219/2019

*Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.». Β) Η ... υπέβαλε ηλεκτρονικά ομοίως: i) Το ΤΕΥΔ της ii) το έντυπο της τεχνικής προσφοράς της, iii) το έντυπο της οικονομικής προσφοράς της άπαντα συμπληρωμένα και με την ένδειξη «ψηφιακά υπογεγραμμένο από...», και iv) την με αριθ. e-27457/26-9-2018 ηλεκτρονική εγγυητική επιστολή συμμετοχής του ΤΜΕΔΕ με την αυτή ως ανωτέρω ένδειξη περί ψηφιακής υπογραφής και αναγραφής μοναδικού QR code. Γ) Η προσφεύγουσα υπέβαλε ηλεκτρονικά: i) Το ΤΕΥΔ της ii) το έντυπο της τεχνικής προσφοράς της, iii) το έντυπο της οικονομικής προσφοράς της, ομοίως άπαντα συμπληρωμένα και με την ένδειξη «Digitally signed by (ψηφιακά υπογεγραμμένο από)...», iv) την με αριθ. e-28351/4-10-2018 ηλεκτρονική εγγυητική επιστολή συμμετοχής του ΤΜΕΔΕ με την αυτή ως ανωτέρω ένδειξη περί ψηφιακής υπογραφής και αναγραφής μοναδικού QR code και v) την με αριθ. πρωτ. Δ15/24245/13-3-2018 Βεβαίωση εγγραφής της στο ΜΕΕΠ, η οποία δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή, και η προσκόμιση της οποίας δεν απαιτείται από την διακήρυξη στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού. Συνεπώς προκύπτει από τα στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας ότι όλα τα απαιτούμενα έγγραφα υποβλήθηκαν από όλους τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς –της προσφεύγουσας περιλαμβανομένης- ψηφιακά υπογεγραμμένα ως άνω, και η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι οι ως άνω τεθείσες επ' αυτών ψηφιακές υπογραφές των συνδιαγωνιζομένων οικονομικών φορέων και του ΤΜΕΔΕ εκπληρώνουν την απαίτηση της διακήρυξης περί ηλεκτρονικής υπογραφής, ούτε θα μπορούσε άλλως τε δεδομένου ότι η προσφεύγουσα έθεσε και η ίδια επίσης ταυτόσημη ψηφιακή υπογραφή, ως οι λοιποί διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς. Εξ άλλου, ως προς τις ηλεκτρονικές εγγυητικές επιστολές του ΤΜΕΔΕ, σύμφωνα με Ανακοίνωση του Ταμείου με ημερομηνία 26-7-2018, ως βρίσκεται αναρτημένη στην επίσημη ιστοσελίδα του «*Το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ενημερώνει ότι στο πλαίσιο της προσπάθειας συνεχούς βελτίωσης των υπηρεσιών, που παρέχει στους πιστούχους του και με γνώμονα, πάντοτε, την άρτια εκπλήρωση των λειτουργιών του, προβαίνει στην αναβάθμιση της ψηφιακής πλατφόρμας “e-εγγυητικές” με αυξημένη ασφάλεια. Επισημαίνεται ότι όλες οι ηλεκτρονικές εγγυητικές επιστολές που εκδίδονται από το Ταμείο, πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του νόμου, γίνονται υποχρεωτικά δεκτές από τις Αναθέτουσες**

Αριθμός απόφασης: 219/2019

Αρχές και δεν ισχύει γι' αυτές η εντός σφραγισμένου φακέλου υποχρέωση προσκόμισής τους σε έντυπη μορφή προς τις Αναθέτουσες Αρχές, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3.5 β της με αριθμό 127/2017 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ (ΦΕΚ, Β' 4534/21.12.2017), που ορίζει ότι : «ο χρήστης – οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του υποσυστήματος, όπως περιγράφεται κατωτέρω : α... β. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζεται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω υποχρέωση δεν ισχύει για τις εγγυήσεις ηλεκτρονικής έκδοσης (π.χ. εγγυήσεις του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.), οι οποίες φέρουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή».

<http://www.tmede.gr/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82>

Συνεπώς, ορθά και βάσιμα η προσβαλλόμενη απόφαση 1560/2018 ενέκρινε όλες τις υποβληθείσες οικονομικές προσφορές και ανέδειξε την ... ως προσωρινή ανάδοχο, και ορθά και βάσιμα η προγενέστερη αυτής εμμέσως προσβαλλόμενη απόφαση 1302/2018 έκρινε ως αποδεκτές όλες τις υποβληθείσες προσφορές, και πρέπει να απορριφθεί ο μόνος λόγος της προσφυγής. Και τούτο διότι δεν θα μπορούσε να αποκλεισθούν οι επίμαχες προσφορές, των συνδιαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων, επειδή σε κάθε περίπτωση ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνο τα αξιούμενα από την διακήρυξη δικαιολογητικά εφ' ών μόνο αξιολογείται, και κατά συνέπεια δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού του για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από την διακήρυξη (ΣτΕ 53/2011, 18/2011, 19/2011, 3703/2010, 1329/2008, 1616/2008, 1619/2008). Συνεπώς, εν προκειμένω δεν θα ήταν νόμιμος ο αποκλεισμός των επίμαχων προσφορών επειδή δεν προσκομίστηκαν σε έντυπη μορφή τα έγγραφα των προσφορών που υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά, με ηλεκτρονικές υπογραφές η εγκυρότητα και πληρότητα των οποίων υπογραφών δεν αμφισβητείται με την προσφυγή, ενώ όμως ουδόλως απαιτείται από την διακήρυξη να προσκομισθούν τα έγγραφα τούτα σε έντυπη μορφή. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η προδικαστική προσφυγή ως αλυσιτελής, απαράδεκτη λόγω εκπρόθεσμης άσκησης και

Αριθμός απόφασης: 219/2019

λόγω ανεπίκαιρης προσβολής προγενεστέρου σταδίου της διαδικασίας, επί πλέον δε και ως αόριστη και περαιτέρω αβάσιμη.

40. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

41. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

42. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου ποσού εννιακοσίων έξι ευρώ και σαράντα εννέα λεπτών (906,49 ευρώ).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 07-2-2019 και εκδόθηκε την 27-2-2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Χρήστος Σώκος

Νικόλαος Λιακασιδάς